

LIETUVOS RESPUBLIKOS
MAŽMENINĖS PREKYBOS ĮMONIŲ NESĄŽININGŲ VEIKSMŲ DRAUDIMO
ĮSTATYMO NR. XI-626 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 9¹, 11, 12, 14, 15 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
ĮSTATYMO PAPILDYMO 9³, 9⁴ STRAIPSNIAIS IR PRIEDU
ĮSTATYMAS

2021 m.

Vilnius

d. Nr.

1 straipsnis. 1 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šio įstatymo tikslas – riboti didelę rinkos galią turinčių mažmeninės prekybos įmonių rinkos galios panaudojimą ir užtikrinti tiekėjų ir didelę rinkos galią turinčių mažmeninės prekybos įmonių interesų pusiausvyrą.

2. Jeigu didelę rinkos galią turinti mažmeninės prekybos įmonė tais pačiais veiksmais pažeidžia šį įstatymą ir Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 9 straipsnį, kuriame draudžiama nuostatas, kuriose nustatomas draudimas piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi, ji atsako Konkurencijos įstatymo nustatyta tvarka.

3. Šis įstatymas netaikomas didelę rinkos galią turinčių mažmeninės prekybos įmonių ir tiekėjų, kurių bendrosios pardavimo pajamos paskutiniaisiais finansiniais metais yra didesnės kaip trys šimtai penkiasdešimt keturiasdešimt milijonų eurų, santykiams. Nustatant tiekėjų pardavimo pajamas, skaičiuojamos visų susijusių ūkio subjektų pajamos.

4. Šis įstatymas taikomas didelę rinkos galią turinčių mažmeninės prekybos įmonių ir tiekėjų santykiams, kai mažmeninės prekybos įmonė arba tiekėjas, arba jie abu, yra įsisteigę Europos Sąjungoje.

5. Šiuo įstatymu įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai, nurodyti šio įstatymo priede.“

2 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. Didelę rinkos galią turinti mažmeninės prekybos įmonė (toliau – mažmeninės prekybos įmonė) – ūkio subjektas, besiverčiantis mažmenine prekyba nespecializuotose

parduotuvėse, kuriose vyrauja maisto prekės, gėrimai ir tabako gaminiai, ir vienas arba kartu su tokia pat prekyba besiverčiančiais su juo susijusiais ūkio subjektais atitinkantis visus šiuos reikalavimus:

1) iš visų Lietuvos Respublikoje jo (jū) valdomų parduvotuvių bent 20 parduvotuvių yra ne mažesnio kaip 400 m² prekybos ploto;

2) jo (jū) ~~bendrosios pardavimo~~ pajamos paskutiniaais finansiniais metais yra ne mažesnės kaip vienas šimtas šešiolika milijonų eurų. ~~Jeigu mažmeninės prekybos įmonė yra užsienio valstybės ūkio subjektas, bendrosios pajamos skaičiuojamos kaip Lietuvos Respublikoje gautų pajamų suma.~~

2. Maisto prekių ir (arba) gėrimų tiekėjas (toliau – tiekėjas) – žemės ūkio ir (ar) maisto produktų gamintojas arba fizinis ar juridinis asmuo, kita organizacija, nepriklausomai nuo jų įsisteigimo vietos, – pagal didmeninio pirkimo–pardavimo sutartį parduodantis mažmeninės prekybos įmonei žemės ūkio bei maisto prekes ir (ar) gėrimus, skirtus parduoti vartotojui. Ši sąvoka apima ir tokių žemės ūkio ir (ar) maisto produktų gamintojų grupes arba tokių fizinių ar juridinių asmenų grupes, gamintojų organizacijas, tiekėjų organizacijas ir tokių organizacijų asociacijas.

3. Pardavimo skatinimas – visuma į vartotojus nukreiptų veiksmų, kuriais sudaromos palankesnės prekių įsigijimo sąlygos ir taip siekiama didinti prekių pardavimą.

4. Susiję ūkio subjektai – du ar daugiau ūkio subjektų, kurie dėl savitarpio kontrolės ar priklausomybės ir galimų suderintų veiksmų yra laikomi vienu vienetu. Jeigu neįrodoma priešingai, laikoma, kad susiję ūkio subjektai yra kiekvienas nagrinėjamas ūkio subjektas ir:

1) ūkio subjektai, kurių, kaip ir nagrinėjamo ūkio subjekto, 1/2 ar daugiau įstatinio kapitalo sudarančią akcijų dalį arba teises į 1/2 ar daugiau visų balsų turi tas pats fizinis asmuo arba tie patys fiziniai asmenys;

2) ūkio subjektai, kurie su nagrinėjamu ūkio subjektu yra bendrai valdomi ar turi bendrą administracinį padalinį arba kurių stebėtojų taryboje, valdyboje ar kitame valdymo ar priežiūros organe yra pusė ar daugiau tų pačių narių kaip ir nagrinėjamo ūkio subjekto valdymo ar priežiūros organuose;

3) ūkio subjektai, kurių 1/2 ar daugiau įstatinio kapitalo sudarančią akcijų dalį arba teises į 1/2 ar daugiau visų balsų turi nagrinėjamas ūkio subjektas arba kurie yra įsipareigoję derinti savo ūkinės veiklos sprendimus su nagrinėjamu ūkio subjektu, arba už kurių prievolių tretiesiems asmenims įvykdymą yra įsipareigojęs atsakyti nagrinėjamas ūkio subjektas, arba kurie yra įsipareigoję perduoti visą pelną arba jo dalį ar suteikę teisę naudoti 1/2 ar daugiau savo turto nagrinėjamam ūkio subjektui;

4) ūkio subjektai, kurie turi nagrinėjamo ūkio subjekto akcijų dalį, sudarančią 1/2 ar daugiau šio subjekto įstatinio kapitalo, arba turi teises į 1/2 ar daugiau visų balsų, arba su kuriais

nagrinėjamas ūkio subjektas yra išsipareigojęs derinti savo ūkinės veiklos sprendimus, arba kurie yra išsipareigoję atsakyti už nagrinėjamo ūkio subjekto prievolių tretiesiems asmenims įvykdymą, arba kuriems nagrinėjamas ūkio subjektas yra išsipareigojęs perduoti visą pelną arba jo dalį ar suteikęs teisę naudoti 1/2 ar daugiau savo turto;

5) ūkio subjektai, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai, t. y. per kitus ūkio subjektus, yra susiję su šios dalies 1, 2, 3 ir 4 punktuose nurodytais ūkio subjektais bet kuriuo iš šios dalies 1, 2, 3 ir 4 punktuose nurodytų būdų.

5. Pardavimo pajamos – pajamos, gaunamos iš įprastinės ūkinės veiklos: žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo, taip pat kitų prekių pardavimo ir (ar) paslaugų teikimo. Į pardavimo pajamas neįskaičiuojamos grąžintinos sumos, pridėtinės vertės mokestis, akcizų ir muitų mokesčiai.

6. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatyme.“

3 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3 straipsnis. Nesąžiningų veiksmų draudimas

1. Mažmeninės prekybos įmonėms draudžiama atlikti ūkinės veiklos sąžiningai praktikai prieštaraujančius veiksmus, kuriais mažmeninės prekybos įmonių veiklos rizika perkeliama tiekėjams ar jiems primetami papildomi išsipareigojimai arba kurie varžo tiekėjų galimybes laisvai veikti rinkoje ir kurie išreiškiami kaip reikalavimai tiekėjui:

1) mokėti tiesiogiai ar netiesiogiai arba kitokiu būdu atlyginti už sutikimą pradėti prekiauti tiekėjo prekėmis („įėjimo“ mokesčiai);

2) kompensuoti mažmeninės prekybos įmonės negautą ar gautą mažesnę, negu tikėtasi gauti, pelną už prekių, gautų iš tiekėjo, pardavimą;

3) kompensuoti mažmeninės prekybos įmonės patiriamas veiklos išlaidas, susijusias su naujų parduotuvių įrengimu ar senų atnaujinimu;

4) įsigyti prekių, paslaugų ar turto iš mažmeninės prekybos įmonės nurodytų trečiųjų asmenų;

5) sieti mažmeninės prekybos įmonei tiekiamų prekių kainas ir tiekimo sąlygas su tiekėjo taikomomis prekių kainomis ir tiekimo sąlygomis tretiesiems asmenims;

6) pakeisti esmines tiekimo procedūras ar prekių specifikacijas, apie tai nepranešus tiekėjui per sutartyje nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 10 dienų;

7) priimti **grąžinamas** neparduotas maisto prekes, **nesumokėjus tiekėjui už šias neparduotas prekes ar nesumokėjus už šių prekių pašalinimą, arba abiem atvejais**, išskyrus negreitai gendančias supakuotas maisto prekes, jeigu jos yra saugios, kokybiškos, galioja ne mažiau kaip 1/3 nustatyto tinkamumo vartoti termino arba jų tinkamumo vartoti terminas neribojamas ir dėl jų grąžinimo yra išankstinis susitarimas;

8) tiesiogiai ar netiesiogiai apmokėti dalį mažmeninės prekybos įmonės arba kartu su šia įmone vykdomo pardavimo skatinimo išlaidų ar kitokiu būdu už jas atlyginti, išskyrus atvejus, kai yra mažmeninės prekybos įmonės ir tiekėjo rašytinis susitarimas dėl apmokamų išlaidų dydžio ir numatomų taikyti pardavimo skatinimo veiksmų;

~~9) kompensuoti išlaidas, patiriamas sprendžiant vartotojų skundus, išskyrus atvejus, kai pagrįstam vartotojo skundai įtakos turėjo aplinkybės, už kurias atsako tiekėjas. Šiuo atveju mažmeninės prekybos įmonės iš tiekėjo reikalaujama kompensuoti išlaidų suma turi būti pagrįsta faktinėmis mažmeninės prekybos įmonės išlaidomis;~~

9) tiesiogiai ar netiesiogiai mokėti ar kitokiu būdu atlyginti už prekių išdėstymą, išskyrus atvejus, kai yra mažmeninės prekybos įmonės ir tiekėjo rašytinis susitarimas dėl mokėjimo už prekių išdėstymą;

10) suteikti prekėms komercinės nuolaidas, mokėti tiesiogiai ar netiesiogiai arba kitokiu būdu atlyginti mažmeninės prekybos įmonei už tai, dėl ko nebuvo susitarta raštu, elektroniniu paštu ar kitomis elektroninėmis priemonėmis.

2. Mažmeninės prekybos įmonėms draudžiama sutartyje nustačius tiekėjui fiksuota pinigų suma išreikštą komercinę nuolaidą, nesusietą su prekių pardavimu, kokybe, logistika (prekių paskirstymu ir pristatymu), prekių pardavimo skatinimu ir (ar) kitomis prekių pirkimo ir pardavimo sąlygomis, ir pareikalavus priimti neparduotas maisto prekes (kurių nedraudžiama grąžinti pagal šio straipsnio 1 dalies 7 punktą), už kurias buvo gauta fiksuota pinigų suma išreikšta komercinė nuolaida, atsisakyti grąžinti tiekėjui šioms grąžintoms maisto prekėms proporcingai tenkančios fiksuota pinigų suma išreikštos komercinės nuolaidos dalį.

~~3. Atliekant tyrimą dėl šio įstatymo pažeidimo (toliau — pažeidimo tyrimas), pareiga įrodyti, kad šio straipsnio 1 dalies 7, 8, 10 ir 11 punktuose nurodytas susitarimas yra sudarytas ir atitinka nustatytus reikalavimus, tenka tokį susitarimą sudariusiai mažmeninės prekybos įmonei. Be šiame straipsnyje nurodytų ūkinės veiklos sąžiningai praktikai prieštaraujančių veiksmų, mažmeninės prekybos įmonėms taip pat draudžiama atlikti nesąžiningos prekybos praktikos veiksmus, nurodytus Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatyme. Jeigu mažmeninės prekybos įmonė pažeidžia šio įstatymo ir (ar) Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo nuostatas, ji atsako šio įstatymo nustatyta tvarka.~~

~~4. Mažmeninės prekybos įmonėms draudžiama taikyti neigiamo poveikio priemonės tiekėjui dėl to, kad tiekėjas dėl mažmeninės prekybos įmonės veiksmų kreipėsi į teismą ar pateikė pareiškimą atlikti pažeidimo tyrimą šio įstatymo nuostatų laikymosi priežiūrą atliekančiai institucijai arba su ja bendradarbiauja. Atliekant tyrimą dėl šio įstatymo pažeidimo (toliau – pažeidimo tyrimas), pareiga įrodyti, kad šio straipsnio 1 dalies 7, 8, 9 ir 10 punktuose nurodytas susitarimas yra sudarytas ir atitinka nustatytus reikalavimus, tenka tokį susitarimą sudariusiai mažmeninės prekybos įmonei.~~

~~5. Jeigu tiekėjui buvo taikytos neigiamo poveikio priemonės, mažmeninės prekybos įmonė ginčo atveju turi įrodyti, kad neigiamus padarinius tiekėjas patyrė ne dėl šio straipsnio 4 dalyje nurodytų tiekėjo veiksmų.~~

5. Jeigu mažmeninės prekybos įmonė iš tiekėjo reikalauja mokesčio šio straipsnio 1 dalies 8, 9 ir 10 punktuose nurodytais atvejais, tiekėjo prašymu mažmeninės prekybos įmonė privalo raštu pateikti tiekėjui informaciją apie mokėjimus už parduodamų maisto prekių ir gėrimų vienetą (-us) arba bendrą mokėjimų sumą, o 1 dalies 9 ir 10 punktuose nurodytais atvejais mažmeninės prekybos įmonė privalo raštu pateikti tiekėjui dar ir išlaidų sąmatą bei tos sąmatos pagrindimą.“

4 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 4 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„4 straipsnis. Nesąžiningų veiksmų priežiūros institucija, jos funkcijos ir teisės

1. Šio įstatymo nuostatų laikymosi priežiūrą atlieka Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba.

2. Konkurencijos taryba:

1) prižiūri, kaip mažmeninės prekybos įmonės laikosi šio įstatymo ~~reikalavimų~~, **Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo reikalavimų, tiek, kiek jie taikomi mažmeninės prekybos įmonėms;**

2) atlieka pažeidimų tyrimus, nagrinėja bylas dėl šio įstatymo pažeidimo (toliau – byla) ir taiko šiame įstatyme nustatytas sankcijas;

3) atlieka šio įstatymo įgyvendinimo stebėseną ~~ir teikia Vyriausybės paskirtai teisinio reguliavimo stebėseną koordinuojančiai institucijai šio įstatymo įgyvendinimo stebėsenos pažymą;~~

4) atlieka mažmeninės prekybos įmonių ir tiekėjų sudarytų sutarčių, galimų ūkinės veiklos sąžiningai praktikai prieštaraujančių veiksmų, nurodytų šio įstatymo 3 straipsnio 1, 2 ir 4 3 dalyse, iki ir po sutarties sudarymo patikrinimus Konkurencijos tarybos nustatyta tvarka, ~~tokių~~

patikrinimų rezultatus teikia Vyriausybės paskirtai teisinio reguliavimo stebėseną koordinuojančiai institucijai kartu su šio įstatymo įgyvendinimo stebėsenos pažyma;

5) ~~atlieka kitas šiame įstatyme nustatytas funkcijas.~~ **Konkurencijos taryba bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos institucijomis, vykdančiomis Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo priežiūrą, Europos Komisija ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių vykdymo užtikrinimo institucijomis, teikdama savitarpio pagalbą atliekant tarpvalstybinio pobūdžio tyrimus ir keičiantis informacija;**

6) ~~atlieka kitas šiame įstatyme nustatytas funkcijas.~~

5 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Tiekėjo, pateikusio Konkurencijos tarybai šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytą pareiškimą ir (ar) dokumentus bei kitą informaciją, reikalingą Konkurencijos tarybos funkcijoms atlikti, prašymu jį identifikuojantys duomenys neskelbiami ir neatskleidžiami. **Pareiškėjas, pateikdamas pareiškimą, nurodo, kokią informaciją jis prašo laikyti konfidencialia.**“

6 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„6 straipsnis. Šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo iniciatyvos teisė

1. Teisę reikalauti, kad Konkurencijos taryba pradėtų pažeidimo tyrimą, turi tiekėjai, kurių interesai yra pažeisti ~~ir, gamintojų organizacijos, kitos tiekėjų interesams atstovaujančios organizacijos ir tokių organizacijų asociacijos (toliau kartu – pareiškėjas)~~ **turi teisę pateikti pareiškimą vieno arba kelių savo narių, kurių interesai buvo pažeisti, prašymu. Kitos organizacijos, turinčios teisėtą interesą atstovauti tiekėjams, turi teisę pateikti pareiškimą tiekėjo prašymu ir jo interesais, jei tokios organizacijos yra nuo mažmeninės prekybos įmonių nepriklausomi pelno nesiekiantys juridiniai asmenys.**

2. Konkurencijos taryba turi teisę pradėti pažeidimo tyrimą savo iniciatyva, priimdama motyvuotą nutarimą. **Konkurencijos taryba taip pat turi teisę pradėti pažeidimo tyrimą savo iniciatyva pagal informatorių ar anonimiškai pateiktą informaciją, priimdama motyvuotą nutarimą.**“

7 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

1. Pripažinti netekusiu galios 8 straipsnio 2 dalies 3 punktą:

~~3) nėra faktinių duomenų, kurie leistų pagrįstai įtarti, kad buvo pažeistas įstatymas;~~

2. Pakeisti 8 straipsnio 2 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) pareiškimas neatitinka šio straipsnio 1 dalyje nurodytų reikalavimų ir pareiškėjas per Konkurencijos tarybos nustatytą ne trumpesnę kaip 5 darbo dienų terminą nepašalina nustatytų pareiškimo trūkumų. **Konkurencijos tarybos atsisakymas priimti pareiškimą nekliudo vėl kreiptis į Konkurencijos tarybą su tuo pačiu pareiškimu, jeigu yra pašalintos arba išnykusios aplinkybės, kliudžiusios priimti pareiškimą.**“.

3. Papildyti 8 straipsnio 2 dalį 7 punktu:

„7) pareiškimas priskirtas mažos rizikos galimų pažeidimų grupei ir neatitinka **Konkurencijos tarybos patvirtintų administracinių veiklos prioritetų.**“

4. Pakeisti 8 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Jeigu Konkurencijos taryba priima motyvuotą nutarimą atsisakyti pradėti pažeidimo tyrimą, ~~šis nutarimas šio nutarimo kopija ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo skelbiamas šios institucijos interneto svetainėje ir jo išsiunčiama pareiškėjui.~~“

8 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

Papildyti 9 straipsnio 1 dalį 9 punktu:

„9) pažeidimų tyrimo metu be išankstinio įspėjimo **įeiti į tikrinamos mažmeninės prekybos įmonės patalpas, teritoriją. Įeiti į tikrinamos mažmeninės prekybos įmonės teritoriją, patalpas galima tik tikrinamos mažmeninės prekybos įmonės darbo laiku, pateikus įgaliojimus, asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus ir teismo nutartį dėl leidimo įeiti į patalpas.**“

9 straipsnis. 9¹ straipsnio pakeitimas

Papildyti 9¹ straipsnio 3 dalį 3 punktu:

„3) pažeidimo tyrimas keltų riziką, kad bus atskleista pareiškėjo tapatybė arba bet kuri kita informacija, kurią atskleidus, pareiškėjo manymu, būtų pakenkta jo interesams, ir pareiškėjas prašo informaciją laikyti konfidencialia, o Konkurencijos taryba negali užtikrinti šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies nuostatų įgyvendinimo.“

10 straipsnis. Įstatymo papildymas 9³ straipsniu

Papildyti Įstatymą 9³ straipsniu:

„9³ straipsnis. Laikinosios priemonės

1. Neatidėliotinais atvejais, jeigu yra pakankamai duomenų apie šio įstatymo pažeidimą, siekdama išvengti esminės žalos ar nepataisomų pasekmių ūkio subjektų ar visuomenės interesams ir laikydamasi proporcingumo principo, Konkurencijos taryba turi teisę priimti nutarimą taikyti laikinąsias priemones.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais mažmeninės prekybos įmonei, įtariamai padarius šio įstatymo pažeidimą, Konkurencijos taryba turi teisę taikyti šias laikinas priemones:

1) įpareigoti mažmeninės prekybos įmonę nutraukti galimai neteisėtą veiklą;

2) įpareigoti mažmeninės prekybos įmonę atlikti tam tikrus veiksmus, jeigu jų neatlikimas padarytų kitiems ūkio subjektams ar visuomenės interesams esminę žalą ar atsirastų nepataisomų pasekmių.

3. Prieš priimdama nutarimą taikyti laikinas priemones, Konkurencijos taryba mažmeninės prekybos įmonei, įtariamai pažeidus šį įstatymą, turi suteikti galimybę per nustatytą ne trumpesnę nei 7 darbo dienų terminą pateikti paaiškinimus.

4. Konkurencijos taryba nutarimu laikinas priemones gali taikyti iki 1 metų laikotarpiui, kuris gali būti pratęstas Konkurencijos tarybos nutarimu. Jeigu yra būtina, laikinosios priemonės taikomos iki galutinio Konkurencijos tarybos nutarimo dėl pažeidimo priėmimo.

5. Konkurencijos tarybos nutarimas taikyti laikinas priemones gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui per 10 kalendorinių dienų nuo jo įteikimo dienos. Skundo padavimas laikinųjų priemonių taikymo nesustabdo. Skundas turi būti išnagrinėtas ir sprendimas dėl jo priimtas per 45 kalendorines dienas nuo skundo gavimo. Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui per 7 kalendorines dienas nuo sprendimo paskelbimo Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimo turi išnagrinėti ir sprendimą dėl jo priimti per 45 kalendorines dienas nuo bylos gavimo teisme dienos.“

11 straipsnis. Įstatymo papildymas 9⁴ straipsniu

Papildyti Įstatymą 9⁴ straipsniu:

„9⁴ straipsnis. Teismo leidimų įeiti į patalpas gavimo tvarka

1. Konkurencijos tarybai priėmus nutarimą dėl tyrimo veiksmų, numatytų šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 9 punkte, Konkurencijos tarybos įgaliotas pareigūnas pateikia Vilniaus apygardos administraciniam teismui prašymą dėl teismo leidimo atlikti tyrimo veiksmus.

2. Prašyme dėl teismo leidimo atlikti tyrimo veiksmus turi būti nurodytas mažmeninės prekybos įmonės pavadinimas, įtariamų pažeidimų pobūdis ir numatomi tyrimo veiksmai.

3. Prašymą dėl teismo leidimo atlikti tyrimo veiksmus išdavimo išnagrinėja Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjas ir priima motyvuotą nutartį prašymą dėl teismo leidimo atlikti tyrimo veiksmus patenkinti arba atmesti.

4. Prašymas dėl teismo leidimo atlikti tyrimo veiksmus turi būti išnagrinėtas ir nutartis priimta ne vėliau kaip per 72 valandas nuo prašymo dėl teismo leidimo atlikti tyrimo veiksmus pateikimo momento.

5. Konkurencijos taryba turi teisę Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjo nutartimi atmestą prašymą dėl teismo leidimo atlikti tyrimo veiksmus per 7 dienas apskųsti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

6. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas turi išnagrinėti skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjo nutarties ne vėliau kaip per 7 dienas. Konkurencijos tarybos atstovas turi teisę dalyvauti nagrinėjant skundą.

7. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo priimta nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

8. Teismai, nagrinėdami prašymus ir skundus dėl teismo leidimo atlikti tyrimo veiksmus, privalo užtikrinti pateiktos informacijos ir planuojamų veiksmų slaptumą.“

12 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 11 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„11 straipsnis. Konkurencijos tarybos nutarimų apskundimas

Konkurencijos tarybos nutarimai, priimti pagal šio įstatymo 8 straipsnio 2 dalį, ~~9 straipsnio 2 dalį~~ **9¹ straipsnio 3 dalį** ir 10 straipsnio 6 dalies 1 ir 2 punktus, per 30 dienų nuo jų ~~priėmimo~~ **įteikimo** dienos gali būti skundžiami teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.“

13 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 12 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„12 straipsnis. Sankcijos

1. Už šio įstatymo 3 straipsnio ~~1, 2 ir 4~~ **1–3** dalyse nurodytus draudžiamus nesąžiningus veiksmus mažmeninės prekybos įmonėms skiriama bauda iki ~~vieno šimto dvidešimties tūkstančių eurų~~ **0,7 procento jų metinių pardavimo pajamų praėjusiais finansiniais metais**. Kartu su bauda **Mažmeninės prekybos įmonei** gali būti skiriamas įpareigojimas nutraukti šiame įstatyme nustatytus draudžiamus nesąžiningus veiksmus ar įpareigojimas atlikti veiksmus, atkuriančius ankstesnę padėtį ar pašalinančius pažeidimo pasekmes, įskaitant sutarties pakeitimą.

2. Už Konkurencijos tarybos ~~įgaliotų pareigūnų reikalavimų atliekant šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 1–7 punktuose nurodytus veiksmus nevykdymą~~ mažmeninės prekybos įmonėms,

~~tiekėjams ar kitiems asmenims skiriama bauda iki dešimties tūkstančių eurų. Skiriama bauda apskaičiuojama tokia tvarka:~~

1) nustatomas pradinis baudos dydis, kuris yra 0,05 procento praėjusių finansinių metų pardavimo pajamų;

2) nustatomas bazinis baudos dydis, kuris apskaičiuojamas pradinį baudos dydį didinant arba mažinant atsižvelgus į pažeidimo pobūdį, trukmę ir mastą. Pradinis baudos dydis dauginamas iš kiekvienam iš pažeidimo kriterijų (pobūdžio, trukmės ir masto) nustatyto koeficiento, kuris gali būti nuo 0,22 iki 1,78;

3) šios dalies 2 punkte apskaičiuotas bazinis baudos dydis didinamas arba mažinamas iki 50 procentų, atsižvelgiant į lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes. Nustačius sunkinančią aplinkybę – mažmeninės prekybos įmonė per metus nuo šio įstatyme nustatytos baudos paskyrimo pakartotinai padaro tokį patį pažeidimą – bazinis baudos dydis didinamas iki 100 procentų.

~~3. Už Konkurencijos tarybos nurodymų pateikti informaciją vykdymą ne laiku mažmeninės prekybos įmonėms, tiekėjams ar kitiems asmenims skiriama trijų šimtų eurų bauda už kiekvieną nurodymų nevykdymo dieną. Baudos dydžio apskaičiavimo tvarka nustatoma Vyriausybės patvirtintiname Baudų už Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo pažeidimus skyrimo tvarkos apraše.~~

4. Už Konkurencijos tarybos įpareigojimų nutraukti draudžiamus nesąžiningus veiksmus, atlikti veiksmus, atkuriančius ankstesnę padėtį ar pašalinančius pažeidimo pasekmes, nevykdymą arba vykdymą ne laiku mažmeninės prekybos įmonėms skiriama trijų šimtų eurų bauda už kiekvieną pažeidimo vykdymo (tęsimo) dieną.

~~5. Konkurencijos tarybos skiriamos baudos dydis priklauso nuo pažeidimo pobūdžio, pažeidimo trukmės ir masto, atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių. Atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma, kai mažmeninės prekybos įmonė, tiekėjas ar kitas asmuo, padaręs pažeidimą, savo noru užkirto kelią žalingoms pažeidimo pasekmėms, padėjo Konkurencijos tarybai pažeidimo tyrimo metu, atlygino nuostolius ar pašalino padarytą žalą.~~

6. Skundą dėl Konkurencijos tarybos nutarimo nagrinėjantis teismas, atsižvelgdamas į atsakomybę lengvinančias ir kitas aplinkybes (dėl kurių atitinkama bauda būtų akivaizdžiai per didelė, nes neproporcinga padarytam teisės pažeidimui ir dėl to neteisinga) ir vadovaudamasis teisingumo, protingumo kriterijais, turi teisę skirti mažesnę baudą, negu šiame straipsnyje nustatytos baudos. Atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma, kai mažmeninės prekybos įmonė, tiekėjas ar kitas asmuo kliudė atlikti pažeidimo tyrimą, tęsė pažeidimą, nepaisydami įpareigojimo jį nutraukti, jeigu buvo padaryta žala arba pažeidimas padarytas pakartotinai per metus nuo šio įstatyme nustatytos baudos paskyrimo.

7. Atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma, kai mažmeninės prekybos įmonė, tiekėjas ar kitas asmuo, padaręs pažeidimą, savo noru užkirto kelią žalingoms pažeidimo pasekmėms, padėjo Konkurencijos tarybai pažeidimo tyrimo metu, atlygino nuostolius ar pašalino padarytą žalą. Konkurencijos tarybos paskirta bauda į valstybės biudžetą sumokama ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo dienos, kurią šio įstatymo pažeidėjas gavo nutarimą dėl baudos skyrimo. Apskundus tokį nutarimą, bauda turi būti sumokėta ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teismo sprendimo, kuriuo atmestas skundas, įsiteisėjimo dienos.

8. Atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma, kai mažmeninės prekybos įmonė, tiekėjas ar kitas asmuo kliudė atlikti pažeidimo tyrimą, tęsė pažeidimą, nepaisydami įpareigojimo jį nutraukti, jeigu buvo padaryta žala arba pažeidimas padarytas pakartotinai per metus nuo šiame įstatyme nustatytos baudos paskyrimo. Motyvuotu šio įstatymo pažeidėjo prašymu Konkurencijos taryba turi teisę baudos ar jos dalies sumokėjimą atidėti iki šešių mėnesių, jeigu šio įstatymo pažeidėjas sumokėti baudos laiku negali dėl objektyvių priežasčių.

9. Konkurencijos tarybos paskirta bauda į valstybės biudžetą sumokama ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo dienos, kurią šio įstatymo pažeidėjas gavo nutarimą dėl baudos skyrimo. Apskundus tokį nutarimą, bauda turi būti sumokėta ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teismo sprendimo, kuriuo atmestas skundas, įsiteisėjimo dienos. Konkurencijos tarybos nutarimas dėl baudos skyrimo yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

10. Motyvuotu šio įstatymo pažeidėjo prašymu Konkurencijos taryba turi teisę baudos ar jos dalies sumokėjimą atidėti iki šešių mėnesių, jeigu šio įstatymo pažeidėjas sumokėti baudos laiku negali dėl objektyvių priežasčių.

11. Konkurencijos tarybos nutarimas dėl baudos skyrimo yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.“

14 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 14 straipsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„14 straipsnis. Žalos atlyginimas ir alternatyvus ginčų sprendimas“.

2. Papildyti 14 straipsnį 3 dalimi:

„3. Mažmeninės prekybos įmonių ir tiekėjų teisę ginčus dėl nesąžiningų veiksmų spręsti naudojantis alternatyviais ginčų sprendimo būdais reglamentuoja Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymas.“

15 straipsnis. 15 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 15 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„15 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimo stebėseną Metinių ataskaitų teikimas

~~1. Konkurencijos taryba kas dvejus metus teisės aktų nustatyta tvarka atlieka šio įstatymo įgyvendinimo stebėseną ir iki atitinkamų metų birželio 1 dienos teikia Vyriausybės paskirtai teisinio reguliavimo stebėseną koordinuojančiai institucijai dvejų metų šio įstatymo įgyvendinimo stebėsenos pažymą.~~

Konkrencijos taryba iki kiekvienų metų vasario 1 d. pateikia viešajai įstaigai Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūrai, kuri koordinuoja 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/633 dėl įmonių vienu kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje teisinio reguliavimo stebėseną, informaciją apie Konkurencijos tarybos veiklą, susijusią su šio įstatymo priežiūra, ir nurodo per praėjusius metus gautų skundų skaičių ir pradėtų arba užbaigtų tyrimų skaičių. Pateikiama kiekvieno užbaigto tyrimo dalyko santrauka, tyrimo rezultatai ir, kai taikytina, nurodomas priimtas sprendimas, laikantis šio įstatymo 5 straipsnyje nustatytų konfidencialumo reikalavimų, taip pat pateikiami galimi pasiūlymai dėl teisinio reguliavimo tobulinimo tikslingumo.“

16 straipsnis. Įstatymo papildymas priedu

Papildyti Įstatymą priedu:

**„Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių
nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo priedas**

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

**2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/633
dėl įmonių vienu kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto
produktų tiekimo grandinėje.“**

17 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2021 m. lapkričio 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2021 m. spalio 31 d. patvirtina Baudų už Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo pažeidimus skyrimo tvarkos aprašą.
3. Pirkimo–pardavimo sutartys, sudarytos iki įstatymo paskelbimo, per vienus metus nuo įstatymo paskelbimo turi būti peržiūrėtos, patikslintos ir užtikrinama jų atitiktis šio įstatymo

3 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje nustatytų ūkinės veiklos sąžiningai praktikai prieštaraujančių veiksmų draudimui, išskyrus Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 7 ir 8 punktuose numatomus draudžiamus veiksmus, kuriems pereinamasis sutarčių suderinimo laikotarpis nėra taikomas.

4. Iki šio įstatymo įsigaliojimo Konkurencijos taryboje pradėtos pažeidimų tyrimo procedūros baigiamos vadovaujantis iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusių teisės aktų nuostatomis.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos
Strateginio planavimo ir veiklos organizavimo
departamento Asmenų aptarnavimo
ir dokumentų valdymo skyriaus redaktorė

Rita Gintaliene

2021-01-26

Ekonomikos ir inovacijų ministrė
2021.01.26
Aušrinė Armonaitė

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos
Teisės departamento teisėkūros skyriaus
vedėja

Dovilė Navickienė

2020-01-27